

P6_TA-PROV(2009)0309

Práva žen v Afghánistánu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. dubna 2009 právech žen v Afghánistánu

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Afghánistánu, a zejména na usnesení ze dne 15. ledna 2009 o rozpočtové kontrole vynakládání finančních prostředků Evropské unie v Afghánistánu¹,
 - s ohledem na společné prohlášení delegace Evropského parlamentu pro vztahy s Afghánistánem a Wolesi Jirgy (dolní komora afghánského parlamentu) ze dne 12. února 2009;
 - s ohledem na závěrečné prohlášení Mezinárodní konference o Afghánistánu, která se konala dne 31. března 2009 v Haagu,
 - s ohledem na prohlášení summitu NATO týkající se Afghánistánu, které dne 4. dubna 2009 učinily hlavy států a vlád účastníci se zasedání Severoatlantické rady ve Štrasburku/Kehlu,
 - s ohledem na společné prohlášení ministrů zahraničních věcí Evropské unie a Spojených států k legislativě v Afghánistánu ze dne 6. dubna 2009,
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Afghánistán je signatářem řady mezinárodních úmluv o lidských právech a základních svobodách, především Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen a Úmluvy o právech dítěte,
- B. vzhledem k tomu, že afghánská ústava ze dne 4. ledna 2004 uvádí ve svém článku 22, že „občané Afghánistánu, muži i ženy, mají před zákonem rovná práva a povinnosti“, a vzhledem k tomu, že je tato ústava v souladu s mezinárodními smlouvami, které Afghánistán ratifikoval,
- C. vzhledem k tomu, že afghánský zákon o rodině obsahuje od konce let 1970 určitá ustanovení, jež ženám přiznávají práva v oblasti zdraví a vzdělání, a že v současné době je tento zákon revidován za účelem jeho uvedení v soulad s ústavou z roku 2004,
- D. vzhledem ke zřízení nezávislé komise pro lidská práva v červnu roku 2002, na základě dohody z Bonnu ze dne 5. prosince 2001, jíž předsedá Sima Samar, a její úloze coby ochránkyně lidských práv,
- E. vzhledem k tomu, že nový návrh zákona o osobním statusu šiitských žen, který nedávno schválily obě komory afghánského parlamentu, uvaluje na svobodu pohybu žen přísná omezení, odpírá ženám právo opustit jejich domov, pokud k tomu nemají „legitimní důvod“, nutí ženy, aby se podvolily sexuálním choutkám svých manželů, čímž legalizuje „znásilnění v manželství“, a podporuje diskriminaci žen, pokud jde o sňatek, rozvod, dědické řízení a přístup ke vzdělávání, což odporuje mezinárodním normám v oblasti lidských práv, zejména práv žen,

¹ Přijaté texty, P6_TA(2009)0023.

- F. vzhledem k tomu, že tento návrh zákona, který by se týkal přibližně 15 až 20 % obyvatel, zatím nevstoupil v platnost, neboť dosud nebyl vyhlášen v úředním věstníku vlády, ačkoli jej již podepsal prezident Afghánistánu Hámid Karzái,
- G. vzhledem k tomu, že tento návrh zákona, který měl kritický ohlas jak v Afghánistánu, tak v zahraničí, byl vrácen afghánskému ministerstvu spravedlnosti k přezkumu, zda je znění zákona v souladu se závazky, které afghánská vláda přijala v mezinárodních dohodách o právech žen a o lidských právech obecně, a s ústavou,
- H. vzhledem k tomu, že doposud neustalo násilí páchané na aktivistech, zejména těch, kteří se zastávají práv žen, a že řada z nich se stala obětí bojovníků, především z řad radikálů, včetně afghánské bojovnice za práva žen a členky rady provincie Kandahár Sitary Achakzáiové, která byla zabita před svým domem, Gul Pechové a Abdula Azizy, kteří byli obviněni ze spáchání nemorálních činů, odsouzeni radou konzervativních duchovních k smrti a zabiti, a Malai Kakarové, první policistky v Kandaháru, která v tomto městě působila jako vedoucí policejního oddělení pro zločiny páchané na ženách,
- I. vzhledem k tomu, že afghánský novinář Parváz Kambakhsh byl ve věku 23 let odsouzen k smrti za šíření článku o právech žen v islámském světě, načež byl tento trest po ostrých mezinárodních protestech změněn na trest odnětí svobody na 20 let,
- J. vzhledem k tomu, že i nadále pronikají na veřejnost zprávy o vyhrožování ženám činným ve veřejném životě a těm, které pracují mimo domov, a o jejich zastrašování a že tato svědectví byla potvrzena ve zprávách OSN; vzhledem k nedávným zprávám o obtížích, které znesnadňují zvyšování účasti dívek na školní docházce, proti němuž se staví radikálové a extremisté;
- K. vzhledem k několika případům mladých žen, jež se dobrovolně upálily, aby tak unikly nucenému sňatku či domácímu násilí, zaznamenaným v posledních letech,
1. žádá revizi návrhu výše zmíněného zákona o osobním statusu šíitských žen v Afghánistánu, neboť je zjevné, že jeho znění porušuje zásadu rovnosti žen a mužů, jak ji stanoví ústava a mezinárodní úmluvy;
 2. zdůrazňuje rizika spojená s přijetím legislativy, jejíž uplatňování je omezeno na určité skupiny obyvatelstva a která již ze své podstaty podporuje diskriminaci a nespravedlnost;
 3. doporučuje afghánskému ministerstvu spravedlnosti, aby zrušilo všechny zákony, které zavádějí diskriminaci žen a které porušují mezinárodní úmluvy podepsané Afghánistánem;
 4. je přesvědčen, že pro demokratický rozvoj země je zásadní, aby se Afghánistán zavázal dodržovat lidská práva obecně, a zejména pak práva žen, které hrají klíčovou úlohu v rozvoji země a jimž musí být umožněno uplatňovat v plném rozsahu svá základní a demokratická práva; připomíná svou podporu boji proti všem formám diskriminace, včetně diskriminace založené na náboženství či na pohlaví;
 5. připomíná, že strategický dokument Evropské unie na období 2007–2013 týkající se Afghánistánu uvádí, že rovnoprávnost žen a mužů a práva žen jsou klíčovou otázkou národní rozvojové strategie Afghánistánu;
 6. oceňuje odvahu afghánských žen, které manifestovaly v Kábulu proti tomuto novému návrhu zákona, a vyjadřuje jim svou podporu; odsuzuje násilí, jehož bylo proti nim použito v průběhu těchto demonstrací, a žádá afghánské úřady, aby zajistily jejich ochranu;
 7. odsuzuje vraždy aktivistů bojujících za lidská práva a za emancipaci afghánských žen,

obzvláště nedávnou vraždu regionální poslankyně Sitary Achakzaiové;

8. je konsternován skutečností, že afghánský nejvyšší soud potvrdil trest dvacetiletého odnětí svobody, který byl uložen Parvízu Kambakhshovi za rouhání, a vyzývá prezidenta Karzáiho, aby panu Kambakhshovi udělil milost a povolil jeho propuštění na svobodu;
9. vyzývá afghánské úřady, včetně orgánů místní samosprávy, aby přijaly veškerá opatření na ochranu žen proti sexuálně motivovanému násilí a proti veškerým dalším formám násilí zakládajícím se na pohlaví a aby pachatele takových činů postavily před soud;
10. je přesvědčen, že pokroky v oblasti rovnoprávnosti žen a mužů, jichž bylo v posledních letech dosaženo za vynaložení obrovského úsilí, by neměly být za žádných podmínek obětovány na oltář vyjednávání stran v předvolebním boji;
11. podporuje ženské kandidátky v prezidentských volbách, které se mají konat 20. srpna 2009, a kromě jiných práv trvá také na plné účasti afghánských žen na rozhodovacím procesu, což by mělo zahrnovat i právo žen být voleny a nominovány na vysoké posty ve státní správě;
12. vyzývá Radu, Komisi a členské státy, aby se i nadále angažovaly v otázce zákona o osobním statusu šíitských žen a v záležitostech týkajících se jakékoli diskriminace žen a dětí, která musí být považována za nepřijatelnou a neslučitelnou s dlouhodobým závazkem mezinárodního společenství, pokud jde o podporu poskytovanou Afghánistánu v jeho úsilí o obnovu a rekonstrukci;
13. vyzývá Komisi, aby afghánskému ministerstvu pro záležitosti žen poskytla přímou podporu v oblasti financování a plánování a aby systematicky zohledňovala hledisko rovnosti pohlaví ve všech svých rozvojových politikách týkajících se Afghánistánu;
14. vybízí Rozvojový fond OSN pro ženy (Unifem), aby byl v těchto otázkách obzvláště bdělý;
15. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi a také vládě a parlamentu Afghánské islámské republiky a předsedovi afghánské nezávislé komisi pro lidská práva.